

ПРИЛОГ 3

ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

- Назив на друштвото, форма на трговско друштво, број на регистарска влошка во Трговскиот регистар;
- Седиште;
- Промени во регистарската влошка во Трговскиот регистар до периодот на известување;
- Позначајни дејности кои ги извршува;
- Идентификација на поврзани субјекти (назив и процентуално учество);
- Број на вработени према степен на образование;
- Сопственичка структура;
- Други релевантни информации за друштвото.

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА ГОДИШНАТА СМЕТКА

- Изјава за усогласеност (врз основа на кои стандарди е подготвена годишната сметка);
- Информација дали годишна сметка е поединечна или консолидирана;
- Валута на презентација.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

- Краток опис на позначајните сметководствени политики кои се применети во двата пресметковни периода во годишната сметка (за приходите, расходите, нематеријалните средства, материјалните средства, побарувањата и обврските и друго).

4. КОРИСТЕНИ ПРОЦЕНКИ

- Применети методи на значајни проценки кои се применети (за нематеријални и материјални средства, приходи, расходи и друго).

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

- Опис на промената или корекцијата (врз основа на кој стандард или друга законска регулатива е настаната промената) за кои позиции на годишната сметка се однесуваат и квантифицирани ефекти од извршената промена или корекција.

6. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

- Опис на ризикот (кредитен ризик, пазарен ризик, ризик на ликвидност) и користени методи за мерење на ризикот и квантифицирани информации за ризикот.

ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Назив	Јавно Сообраќајно Претпријатие СКОПЈЕ
Скратен назив	ЈСП " СКОПЈЕ "
Правна форма	Јавно претпријатие
Статус	Јавно Сообраќајно Претпријатие со Одлука бр. 4593/1 од 05.12. 1989 год. донесена од Собрание на Град Скопје
Основано	Од Извршен Народен Одбор на Град Скопје со Решение број 18376 од 11.07.1947 година
Регистрирано	На 17.01.1948 година со назив Градско Автобуско Сообраќајно Претпријатие Скопје
Функционира	На територијата на Град Скопје со приградските населби
Седиште	Скопје
Адреса	Булевар " Александар Македонски " број 10
Раководење	Управен одбор , Надзорен одбор , Директор
Избор на УО и НО	Совет на Град Скопје
Избор на директор	Градоначалник на Град Скопје
Делокруг на работа	Јавен градски и приградски превоз на патници
Финансирање	Приход од превоз на патници , субвенции од Градот , донации
Ден на ЈСП	17-ти Јануари
Директор на ЈСП	Кристијан Чушков
Управен одбор	
Претседател	Борче Божиновски
Членови	Антонио Зврцинов Марија Митановска Василка Стефановска Филип Торбаков Давид Геровски Благоја Симоновски Нина Спировска Соња Зафировска Ахмет Ламалари Зуер Редџи Риза Јонузи Ваљон Салиху
Надзорен одбор	
Претседател	Сузана Делева
Членови	Фатмир Алија Нуран Нуредунни Дарко Георгиевски Татјана Арсовска

Вработени

Со состојба на 31.12.2020 година вкупниот број на вработени во ЈСП СКОПЈЕ изнесува 1.308 што е за 44 вработени или за 3,3% помалку во споредба со минатата година (1.352 вработени).

Во текот на годината Претпријатието го напуштиле 91 вработен, од кои 58 по основ на пензионирање, додека вработени се 141 работник.

Одлив на вработени - вкупно	91 вработени
1. По основ остварување право на пензија	58 вработени
2. Починати	8 вработени
3. Отказ	5 вработени
4. Спогодбено	4 вработени
5. Неплатено	16 вработени

Во овој период се вработени 36 нови работници.

Вработени	1.308 (со состојба на 31.12.2020 година)
Пол	Жени ----- 176 (13,5%)
	Мажи ----- 1.132 (86,5%)
Образование	ВСС ----- 83 (6,3%)
	ССС ----- 983 (75,2%)
	НСС ----- 45 (3,4%)
	ВКВ ----- 146 (11,2%)
	КВ ----- 51 (3,9%)
Работен стаж	од 0 до 5 год. ----- 75 (5,7%)
	од 6 до 10 год. ----- 150 (11,5%)
	од 11 до 15 год. ----- 221 (16,9%)
	од 16 до 20 год. ----- 117 (8,9%)
	од 21 до 25 год. ----- 148 (11,3%)
	од 26 до 30 год. ----- 83 (6,4%)
	од 31 до 35 год. ----- 197 (15,1%)
	над 35 год. ----- 317 (24,2%)

БРОЈНА И КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИТЕ

31.12.2020 година

Р.бр.	Квалификаци	Вкупно	%	Жени	%	Мажи	%	СТАРОСТ	Стаж
1	ВСС	83	6.34	32	2.45	51	3.90	45	18
2	ССС	983	75.15	120	9.17	863	65.98	50	23
3	НСС	45	3.44	24	1.84	21	1.60	51	20
4	ВКВ	146	11.16	0	0.00	146	11.16	55	32
5	КВ	51	3.90	0	0.00	51	3.90	46	19

Организациона структура

Сектор АБ Автокоманда

- Одделение за технолошка подготовка
- Одделение за сообраќај
- Одделение за ремонт и одржување

Сектор АБ Горче Петров

- Одделение за технолошка подготовка
- Одделение за сообраќај
- Одделение за ремонт и одржување

Сектор за поддршка на директорот

- Одделение за координација и организација
- Одделение за план, анализа и статистика
- Одделение за односи со јавноста и меѓународна соработка

Сектор за сообраќај

- Одделение за оперативен контролен центар
- Одделение за планирање на сообраќај
- Одделение за одржување на автобуски стојалишта
- Одделение за слободен превоз

Сектор за финансиски работи

- Одделение за финансии
- Одделение за пресметка на плати
- Одделение за сметководство
- Одделение за складирање

Сектор за правни и општи работи

- Одделение за правни работи
- Одделение за општи работи
- Одделение за обезбедување и ппз
- Одделение за безбедност и здравје при работа и заштита на животна средина

Сектор за информатичка поддршка

- Одделение за софтвер
- Одделение за информатички технологии и развој
- Одделение за техничко поддржување

Сектор за јавни набавки

- Одделение за планирање и спроведување на јавните набавки
- Одделение за реализација на набавки

Сектор за инфраструктура

- Одделение за управување со останати инфраструктури и единици
- Одделение за одржување на Панорамско тркало
- Одделение за управување и одржување на жичара и Милениумски крст

Сектор за продажба и маркетинг

- Одделение за маркетинг
- Одделение за продажба

Сектор за контрола

- Одделение за техничка поддршка на контролори
- Одделение за контрола на билети (смарт картички)

Самостојни одделенија

- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за внатрешна ревизија
- Одделение за внатрешна контрола

МИСИЈА

Мисија на ЈСП СКОПЈЕ е сигурно, стабилно и достапно во простор и време вршење на превозна услуга на целокупното локално население и на посетителите на градот Скопје и приградските населби под економски најповолни и еколошки прифатливи услови.

ВИЗИЈА

ЈСП СКОПЈЕ како високо организирана сообраќајно-техничка и економско-управна целина со широка општествена и корпоративна одговорност која ги обединува сите видови на јавен транспорт во Градот, во единствен, ефикасен, висококвалитетен и професионален јавен сервис насочен кон задоволување на потребите на граѓаните и напредокот на националната економија и општеството во целина.

Основи за подготовка и презентација на годишната сметка

Претпријатието ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за јавни претпријатија објавени во ("Службен весник на Република Македонија" бр. 83/09...); одредбите на Законот за трговски друштва на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.28/04, со пратечките измени) и Правилникот за водење сметководство ("Службен весник на Република Македонија" бр.159/2009). Според овој Правилник, сметководствените стандарди што се применуваат во Република Македонија се Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) од 2009 година, утврдени од Одборот за Меѓународни сметководствени стандарди (ИАСБ.)

Финансиските извештаи на Претпријатието се прикажани во македонски Денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република С.Македонија.

Значајни сметководствени политики

Политика за евидентирање на приходите од продажба

Претпријатието генерира приходи од продажба на билети во патниот сообраќај; продажба на рекламен простор и друго. Претпријатието ги евидентира приходите кога станува извесно дека идни економски користења ќе влезат во Претпријатието и истите можат да бидат соодветно измерени. Продажбите се евидентираат според фактурната вредност, намалена за дисконти и ДДВ. Цените на поединечните услуги кои Претпријатието ги наплатува од крајните корисници се регулирани со одлуки за одобрување на цени донесени од Градот Скопје.

Трансакции во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажуваат во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република С.Македонија кои важат на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба.

Данок на добивка

Тековен данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува согласно со одредбите на релевантните законски прописи во Република С.Македонија, по стапка од 10% на бруто добивката зголемена за износот на непризнати расходи. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно.

Материјални средства (недвижности, постројки и опрема)

Материјалните средства на Претпријатието се состојат од земјиште, градежни објекти, опрема, возила и инвестиции во тек. Материјалните средства на Претпријатието иницијално се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност на материјалното средство (недвижности, постројки и опрема) се состои од набавна цена со вклучени царини и даноци кои не се одбиваат, по намалување за износите за трговски попусти и работи и сите други трошоци кои се потребни да се доведе средството во сегашната локација и состојба за да биде спремно за користење онака како што тоа го бара раководството на Претпријатието.

Земјиштето се признава по набавна вредност. Во согласност со домашната регулатива истото не е предмет на депрецијација. Претпријатието не е сопственик на земјиштето туку е негов корисник. Правото на користење е запишано во имотен лист. Правен сопственик на земјиштето е Република С.Македонија. До момент на регулирање на правната сопственост, земјиштето има третман на државна поддршка (МСС 20).

Опремата и возилата се признаваат по набавна вредност во која е вклучена цена на набавка, даноци кои не се одбиваат и други трошоци потребни средството да се доведе до посакваната локација и состојба неопходна за извршување на оперативните цели.

Книговодствената вредност на средствата е предмет на редовна опсервација за можни оштетувања, особено кога одредени настани укажуваат дека книговодствената вредност не може да се надомести. Доколку вакви показатели постојат и книговодствената вредност е поголема од проценетата надоместлива вредност, вредноста на средството се намалува до износот на надоместливата вредност.

Депрецијацијата се пресметува со користење на праволиниска метода по стапки кои го отсликуваат употребниот век на користење на средствата.

Основните стапки на депрецијација се:

Згради	1% - 10%
Компјутери	25%
Опрема и возила	5%-25%

На средствата книжени на сметката на инвестиции во тек, до моментот на нивно ставање во употреба, не им се пресметува депрецијација.

Во рамките на недвижностите, постројките и опремата се евидентирани средства од државни поддршки.

Долгорочни финансиски вложувања

Долгорочните финансиски вложувања се состојат од учество во капиталот во поврзани и останати правни лица, хартии од вредност наменети за тргување или расположиви за продажба.

Залихи

Залихите на Претпријатието се состојат од залиха на материјали, резервни делови и залиха на ситен инвентар. Набавната вредност се состои од фактурна вредност, царини и даноци и поврзани трошоци како што се транспортни трошоци, трошоци за ракување и други трошоци кои директно се поврзани со набавката. Залихите на ситен инвентар целосно се отпишуваат во момент кога се ставаат во употреба.

Парични средства и еквиваленти на парични средства

Парите и паричните еквиваленти на Претпријатието се состојат од Денари и странска валута на сметки во банка и парични средства во благајна.

Испратини за пензионирање, пензиски планови и технолошки вишок

Претпријатието учествува во пензискиот фонд со уплатување на придонеси утврдени со домашната легислатива. Придонесите, кои зависат од висината на платите, се уплатуваат во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република С.Македонија. Не постојат дополнителни обврски во однос на финансиските планови.

Претпријатието исто така исплаќа двократен износ од просечно исплатена нето плата во Република С.Македонија како отпремнина во случај на заминување во пензија.

Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачите се прикажани според нивната номинална вредност намалена за соодветни износи на исправки за сомнителни побарувања. Проценката за исправка се прави врз дел или врз целиот износ на побарувањата од купувачи кога според мислењето на раководството истите нема да бидат наплатени.

Поврзани субјекти

Поврзани субјекти се сметаат дека се оние кои имаат значајна улога во донесување на финансиските и оперативните одлуки на Претпријатието. Мнозинскиот, односно единствен сопственик на Претпријатието е Собрание на Град Скопје кое има значајно влијание врз Претпријатието, а со тоа и моќ да го контролира работењето на Претпријатието во целина. Покрај тоа, Претпријатието се јавува како оснивач на субсидијарно друштво ЈСП Турс ЈСП Скопје ДООЕЛ-Скопје.

Државни поддршки

Претпријатието добива државни поддршки во вид на материјални средства, залихи и парични средства. Сметководствениот третман на овие средства е во согласност со МСС 20-Сметководство за државни поддршки и обелоденување на државна помош, со примена на приходниот пристап. За приходниот пристап е основно дека државните поддршки треба да бидат признати во добивката или загубата на систематска основа во периоди во кои се признаваат како расход поврзаните трошоци кои поддршките треба да ги надоместат. Државните поддршки во форма на залихи и парични средства се признаваат целосно како приход во Билансот на сеопфатна добивка, освен доколку се разграничуваат за наредни периоди. Земјиштето е државна поддршка која е признато со капитален пристап.

Сметководствен принцип на континуитет

Финансиските извештаи на Претпријатието се подготвени врз основа на принципот на континуитет на 31 декември 2020 година и овој принцип продолжува да постои како претпоставка и после издавањето на финансиските извештаи.

Корекција на грешка

Претпријатието врши корекција на грешки / промени на сметководствени политики, во согласност со МСС 8 - Сметководствени политики, промени на сметководствени проценки и грешки.

Вложување во недвижности

Во согласност со МСС 40 - Вложување во недвижности, Претпријатието дел од објекти и опрема дава под наем и остварува приход од наем.

Вложувањето во недвижности се евидентира во моментот кога станува очигледно дека Претпријатието од средството ќе се стекне со идни финансиски користи што нему му припаѓаат, односно за зголемување на капиталот или двете. Првично, вложувањето во недвижности се признава според нивната набавна вредност. После иницијалното признавање, последователните трошоци можат да се капитализираат во вложувањето во недвижност единствено доколку се очекува зголемување на идните користи. Сите останати последователни трошоци се евидентираат како трошок за периодот.

Претпријатието како своја сметководствена политика го применува моделот на набавна вредност.
Вложувањата во недвижности се депрецираат по стапки согласно сметководствените политики. Депрецијацијата се пресметува праволиниски и го рефлектира корисниот век на употреба на недвижноста.

Политика на ризик

Ризикот во ЈСП претставува закана дека некој настан или активност може да се претвори во негативен ефект кој ќе ја намали способноста на ЈСП Скопје успешно да ги извршува своите надлежности, задачи и обврски во јавниот градски и приградски превоз.
Ризикот во работењето на ЈСП Скопје претставува веројатност дека одредена активност или настан, директно или индиректно негативно ќе се рефлектира врз успешноста во работењето на претпријатието, непреченото извршување на јавниот транспорт, намалување на приходите и зголемување на расходите. Државните поддршки (од Градот Скопје, како основач на ЈСП СКОПЈЕ, како и од Владата на РМ), се од фундаментално значење за непречено функционирање на претпријатието.

Принцип на транспарентност

Во согласност со Законот за јавните претпријатија, Претпријатието својата дејност во целост ја врши според принципот на транспарентност.

1. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност			33.307.237			
Салдо на 1 Јануари 2020 (тековна година)				/		
Зголемување				/		
Намалување						
Салдо на 31 Декември 2020 (тековна година)			33.307.237			
Исправка на вредноста			32.115.559			
Салдо на 1 Јануари 2020 (тековна година)			550.002			
Амортизација						
Намалување			32.665.561			
Салдо на 31 Декември 2020 (тековна година)			1.191.678			
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2020 (тековна година)			641.676			
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2020 (тековна година)						
Салдо на 1 Јануари 2019 (претходна година)		33.307.237				
Зголемување			/			
Намалување			/			
Салдо на 31 Декември 2019 (претходна година)		33.307.237				
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2019 (претходна година)		6.279.482				
Амортизација						
Намалување						
Салдо на 31 Декември 2019 (претходна година)		1.191.678				
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2019 (претходна година)		7.471.160				
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2019 (претходна година)		15.739.855				

2. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестици и во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2020 (тековна година)	165.766.700	865.243.006	3.369.667.484	428.208.270	4.828.885.460
Зголемување		5.841.237	818.512.889	829.927.498	1.654.281.624
Намалување		124.135	192.101.058	635.084.725	827.309.958
Салдо на 31 Декември 2020 (тековна година)	165.766.700	870.960.108	3.996.079.315	623.051.043	5.655.857.166
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2020 (тековна година)		679.366.776	3.312.482.111		3.991.848.887
Амортизација		60.781.219	288.572.506		349.353.725
Намалување		124.135	192.088.257		192.212.392
Салдо на 31 Декември 2020 (тековна година)		740.023.860	3.408.966.360		4.148.990.220
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2020 (тековна година)	165.766.700	130.936.248	587.112.955	623.051.043	1.506.866.946
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2020 (тековна година)	165.766.700	185.876.230	57.185.373	428.208.270	837.036.573
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2019 (тековна година)	165.766.700	864.365.367	3.337.451.439	366.902.777	4.734.486.283
Зголемување		877.639	35.356.816	61.305.493	97.539.948
Намалување			3.140.771		3.140.771
Салдо на 31 Декември 2019 (тековна година)	165.766.700	865.243.006	3.369.667.484	428.208.270	4.828.885.460
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2019 (тековна година)		618.736.469	3.278.656.699		3.897.393.168
Амортизација		60.630.307	36.966.183		97.596.490
Намалување			3.140.771		3.140.771
Салдо на 31 Декември 2019 (тековна година)		679.306.776	3.312.482.111		3.991.848.887
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2019 (тековна година)	165.766.700	185.876.230	57.185.373	428.208.270	837.036.573
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2019 (тековна година)	165.766.700	245.628.898	58.794.740	366.902.777	837.093.115

3. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	36.524.801	47.999.024
Побарувања од купувачи во странство		
Застарени, сомнителни и спорни побарувања	39.285.365	41.808.523
Вредносно усогласување на побарувања	-39.285.365	-41.808.523
Вкупно:	36.524.801	47.999.024

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	60.348.959	274.074.550
Парични средства во денарска благајна	12.527.501	12.615.743
Девизна сметка		/
Девизна благајна		
Вкупно:	72.876.460	286.690.293

5. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:		Тековна година	Претходна година
Вид на обврска:	Вид на обезбедување:		
Обврски спрема поврзани друштва	_____		
Обврски кон добавувачи	_____		
Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми и кредити	_____		
Обврски по основ на кредити	_____	692.749.191	236.860.311
Обврски по основ на заеми	_____	/	/
Останати долгорочни обврски: за ДДВ	_____		

Вкупно:		692.749.191	236.860.311

6. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	213.247.142	352.184.024
Добавувачи во странство		/
Добавувачи за нефактурирани стоки		
Вкупно:	<u>213.247.142</u>	<u>352.184.024</u>

7. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	<u>50.212.281</u>	<u>28.692.732</u>
Краткорочни кредити во странство		
Вкупно:	<u>50.212.281</u>	<u>28.692.732</u>

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	919.842.641	1.335.870.500
Приходи од продажба во странство		
Вкупно:	<u>919.842.641</u>	<u>1.335.870.500</u>

9. Останати приходи

	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	14.878.162	19.667.154
Приходи од наплатени отпишани побарувања	2.523.161	3.964.762
Приходи од државни поддршки	714.267.876	351.158.337
Вкупно:	<u>731.669.199</u>	<u>374.790.253</u>

10. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	248.819.998	355.783.606
Трошоци за саеми		/
Наемнина	1.175.056	5.535.718
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	1.937.796	1.808.906
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама		117.152
Премии за осигурување	14.020.724	14.160.116
Трошоци за останати интелектуални услуги	740.192	508.653
Останати расходи	<u>266.693.766</u>	<u>377.914.151</u>

11. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи	603.580	1.492.385
Обврски по основ на купопродажни односи	53.839	814.886